

Autoreferat

Stosownie do dyspozycji art. 220 ust. 2 ustawy z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz § 11 ust. 2 Regulaminu określającego szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego w Uniwersytecie Łódzkim stanowiącego załącznik do uchwały nr 660 Senatu UŁ z dnia 27 stycznia 2020 r. (ze zm.), przedkładam autoreferat sporządzony dla celów postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

1. Imię i nazwisko:

Łukasz Grzejdziak

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- 2003 r. – magister prawa, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, praca magisterska przygotowana pod kierunkiem Prof. dr hab. Kazimierza Strzyczkowskiego, pt. „Publicznoprawna reglamentacja reklamy niektórych towarów”. Egzamin magisterski złożony z wynikiem bardzo dobrym;
- 2007 r. – Certificate of European Union Law Studies (Diploma with Honors) wydany przez University of Georgia Athens, Universite Libre de Bruxelles i Vrije Universiteit Brussels, Program w ramach Brussels Seminar on the Law and Institutions of the European Union;
- 2012 r. – doktor nauk prawnych w dyscyplinie prawo; rozprawa doktorska pt. „Pomoc państwa na finansowanie usług w ogólnym interesie gospodarczym” przygotowana na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego pod kierunkiem Prof. dr hab. Kazimierza Strzyczkowskiego. Stopień naukowy nadany uchwałą Rady Wydziału Uniwersytetu Łódzkiego z 21.09.2012 r.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

- 1.11.2008 r. – 30.09.2012 r. – Asystent w Katedrze Prawa Gospodarczego Publicznego, Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego;
- 1.10.2012 r. – obecnie – Adiunkt w Katedrze Prawa Gospodarczego Publicznego, a następnie w Katedrze Europejskiego Prawa Gospodarczego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

4. Omówienie osiągnięcia naukowego, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy, zgłaszam monografię zatytułowaną „Ustalanie cen odsprzedaży towarów w prawie europejskim i amerykańskim. Studium prawnoporównawcze.” (Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego,

Łódź, 2020). Książka ta stanowi pierwsze w Polsce kompleksowe opracowanie prawoporównawcze dotyczące dopuszczalności pionowych porozumień cenowych. Zawiera między innymi rezultaty badań komparatystycznych przeprowadzonych przeze mnie w ramach programu „Fulbright Senior Award” w IIT Chicago-Kent College of Law w roku akademickim 2015/2016.

Istota ustalania cen odsprzedaży towarów przejawia się w uzgodnieniu pomiędzy przedsiębiorcami, działającymi na różnych szczeblach obrotu danym towarem (lub usługą), cen w jakich towar ten jest odsprzedawany. W ten sposób dostawca zyskuje kontrolę nad cenami detalicznymi, zwykle zapewniając dystrybutorom jednolitą marżę i eliminuje w ten sposób konkurencję cenową pomiędzy nimi.

Tematyka dopuszczalności tego rodzaju praktyk stanowi przedmiot żywego zainteresowania przedstawicieli doktryny prawa tak w Europie, Stanach Zjednoczonych, jak i w pozostałych państwach o rozwiniętych systemach prawa antymonopolowego. Od początku refleksji nad prawem i ekonomią konkurencji trwa debata skupiona na problemach: gospodarczego uzasadnienia zawierania tych porozumień, ich rynkowych skutków oraz kształtu prawnej regulacji ich dopuszczalności. Głosy, które się w niej pojawiają, stanowią pochodną przyjętych i podlegających ewolucji paradygmatów aksjologicznych stojących u podstaw prawa konkurencji, przede wszystkim wpływających na percepcję jego funkcji (celów) oraz stanu badań ekonomicznych. Jednocześnie regulacja prawna tych praktyk i sposób jej stosowania stanowią przedmiot najpoważniejszych rozbieżności w układzie pomiędzy dwoma tzw. referencyjnymi systemami prawa konkurencji na świecie – tj. reguł konkurencji UE i amerykańskiego prawa antytrustowego. Na gruncie pierwszego z nich ustalanie minimalnych i sztywnych cen odsprzedaży towarów klasyfikowane jest pośród najcięższych ograniczeń konkurencji (*hard core restraints*) i w związku z tym, co do zasady, objęte jest zakazem porozumień ograniczających konkurencję wyrażonym w art. 101 ust. 1 TFUE. To surowe podejście odnośnie do zakresu dopuszczalności takich porozumień bywa krytykowane jako abstrahujące od ich rzeczywistych skutków dla konkurencji, a w rezultacie bezpodstawnie zakazujące nie tylko szkodliwych, lecz także prokonkurencyjnych zachowań.

Po drugiej stronie Atlantyku przyjęto bardziej liberalny standard oceny. Począwszy od lipca 2007 roku, kiedy to Sąd Najwyższy USA wydał wyrok w sprawie *Leegin Creative Leather Products, Inc. v. PSKS, Inc.*, dopuszczalność tego typu porozumień oceniana jest w oparciu o tzw. regułę rozsądku. Tym samym na powódzie w postępowaniu sądowym spoczywa ciężar dowodu antykonkurencyjnych skutków takiego porozumienia. Zmiana paradygmatu oceny zgodności z prawem porozumień o ustalaniu cen odsprzedaży towarów zaowocowała znacznym poszerzeniem zakresu ich dopuszczalności w Stanach Zjednoczonych.

Ta transatlantycka dywergencja stanęła u podstaw debaty, która niemal nieprzerwanie toczy się w Stanach Zjednoczonych i w Unii Europejskiej. Koncentruje się ona wokół problemu określenia właściwego sposobu stosowania zakazu porozumień ograniczających konkurencję do tych praktyk, tj. takiego, który pozwoliłby na skuteczne rozróżnienie pomiędzy antykonkurencyjnymi i pozostałymi porozumieniami o ustaleniu cen odsprzedaży towarów.

Monografia przedstawiona przeze mnie jako osiągnięcie naukowe wpisuje się w główny nurt tej debaty. Stanowi ona pierwsze kompleksowe studium prawnoporównawcze poświęcone wyłącznie tematyce pionowych porozumień cenowych. Jej nowatorski charakter wynika między innymi z konsekwentnego stosowania funkcjonalno-kontekstowej metody badawczej, której założenia opisane zostały w dalszej części autoreferatu. Wykorzystanie tej metody pozwoliło na sformułowanie nowych wniosków dotyczących relacji pomiędzy badanymi rozwiązaniami prawnymi i nowych propozycji zmian prawa. W odróżnieniu od innych opracowań poświęconych tematyce pionowych porozumień cenowych monografia zgłoszona jako osiągnięcie naukowe uwzględnia nowe osiągnięcia nauk ekonomicznych dotyczące skutków tych praktyk dla konkurencji oraz najnowsze orzecznictwo unijne i amerykańskie.

Celem naukowym monografii było sprawdzenie, w oparciu o rezultaty badania prawnoporównawczego, hipotezy badawczej o niespójności rozwiązań prawnych regulujących dopuszczalność pionowych porozumień cenowych w prawie konkurencji UE z celami, które osiągać ma ten system prawa. W związku z tym niezbędne było ustalenie, czy stosowanie ram prawnych UE prowadzi do prawidłowych rezultatów z punktu widzenia założonych funkcji prawa konkurencji, czy też przeciwnie – prowadzi ono do błędów typu I (zbędne interwencje) lub, ewentualnie, typu II (brak niezbędnej interwencji)? W przypadku weryfikacji tak zakreślonej hipotezy celem badań było opracowanie propozycji nowych ram prawnych UE odnośnie do dopuszczalności pionowych porozumień cenowych. Miałyby być one jednocześnie prawidłowe, stosowalne i realne, a zatem takie, których wprowadzenie jest możliwe bez dokonywania fundamentalnych zmian porządku prawnego UE.

Celem drugorzędym badań było ustalenie, w oparciu o analizę prawnoporównawczą, prawidłowości analogicznych rozwiązań prawnych przyjętych w Stanach Zjednoczonych i, w razie potrzeby, sformułowanie propozycji ich modyfikacji, zgodnie z tymi samymi kryteriami, które stosowane były w odniesieniu do prawa UE, czyli prawidłowości, stosowalności i realności.

Badania przeprowadzone zostały z wykorzystaniem komparatystycznej metody funkcjonalno-kontekstowej E. Rabla dostosowanej do specyfiki badań prowadzonych w obrębie prawa konkurencji. Stosownie do postulatów E. Rabla, badanie zakładało wyjście poza fasadę językowej analizy przepisów badanych systemów prawa i skupiło się na porównaniu rzeczywistych rezultatów ich stosowania. To z kolei wymagało jak najszerszej ich kontekstualizacji polegającej na analizie całokształtu czynników mających wpływ na stosowanie norm regulujących badane rozwiązanie prawne i służącej jak najpełniejszemu osadzeniu ich w rzeczywistości. *Tertium comparationis* stanowiła społeczna funkcja tychże rozwiązań.

Zastosowanie metody funkcjonalno-kontekstowej umożliwiło porównanie faktycznych rezultatów stosowania rozwiązań prawnych w zakresie dopuszczalności ustalania cen odsprzedaży towarów w prawie amerykańskim i unijnym oraz na uplasowanie ich w szerokim kontekście – społecznym, aksjologicznym i ekonomicznym. To z kolei pozwoliło na ich dogłębne poznanie oraz krytyczną ocenę, a wreszcie – na skonstruowanie propozycji rozwiązania prawnego, które mogłoby stanowić alternatywę dla tego, które obowiązuje.

Badania przeprowadzone zostały według schematu zaproponowanego przez R. Michaela na podstawie koncepcji funkcjonalności w ujęciu epistemologicznym E. Cassirera: $\alpha_1 \beta_1$, $\alpha_2 \beta_2$, $\alpha_3 \beta_3$, w którym:

– „a” oznacza określony problem (zagadnienie), w tym przypadku ustalanie cen odsprzedaży lub jeden z wariantów takiej praktyki, np. porozumienie o ustaleniu maksymalnej ceny odsprzedaży,

– „ α ” – badany porządek prawny, tj. amerykański i unijny,

– „ β ” – rozwiązanie danego problemu w danym systemie prawnym; innymi słowy

– odpowiedź danego systemu prawnego na określony problem prawny.

W zasadniczej swojej części badania przeprowadzone zostały w ujęciu mikrokomparatystycznym, nakierowanym na porównanie szczegółowych rozwiązań prawnych w zakresie dopuszczalności pionowych porozumień cenowych. W części poświęconej aksjologicznym podstawom stosowania zakazu takich porozumień badania miały charakter makrokomparatystyczny.

Przebieg badań wyznaczony został elementami procesu komparatystycznego K. Zweigerta i H. Kötz'a obejmując:

1. zarysowanie określonego problemu badawczego, obejmujące w szczególności nakreślenie hipotezy lub pytań badawczych;

2. zdefiniowanie zakresu prowadzonych badań (pola badawczego), co w szczególności objęło wybór porządków prawnych, których rozwiązania zostały porównane, tj. unijnego prawa konkurencji i amerykańskiego prawa antytrustowego.

Zakresem badań objęte zostały wszystkie typy praktyk, które mieszczą się w zakresie pojęcia ustalania cen odsprzedaży towarów, tj.:

- 1) ustalenie ceny maksymalnej odsprzedaży,
- 2) ustalenie ceny minimalnej odsprzedaży,
- 3) ustalenie ceny sztywnej odsprzedaży,
- 4) udzielenie rekomendacji cenowej.

Przedmiotem badania zostały objęte także stany faktyczne zbliżone do ustalania cen odsprzedaży towarów, tj.: stosowanie klauzul najwyższego uprzywilejowania oraz praktyk jednostronnych, polegających na narzuceniu ceny odsprzedaży. Dobór porządków prawnych, których rozwiązania zostały zbadane wynikał bezpośrednio z celów monografii. Jest on także uzasadniony ich znaczeniem jako referencyjnych systemów prawa ochrony konkurencji na świecie, a także panującymi pomiędzy nimi rozbieżnościami odnośnie do zakresu dopuszczalności tych praktyk;

3. porównanie rozwiązań obecnych na gruncie wybranych systemów prawnych, na które złożył się szczegółowy opis badanych rozwiązań prawnych, a następnie ich zestawienie nakierowane na identyfikację podobieństw i różnic pomiędzy nimi (tzw. właściwe porównanie);

4. analiza kontekstowa obejmująca przede wszystkim ekonomiczny kontekst stosowania praktyk ustalania cen odsprzedaży towarów;

5. skonstruowanie, na podstawie rezultatów dokonanego wcześniej porównania, rozwiązania o uniwersalnym, ponadnarodowym charakterze.

Następnie, w oparciu o rezultaty badań, a w szczególności na podstawie cech, które posiadać powinno modelowe rozwiązanie prawne, opracowane zostały szczegółowe propozycje zmian sposobu oceny dopuszczalności porozumień o ustaleniu cen odsprzedaży towarów w prawie unijnym i amerykańskim.

Struktura książki jest pochodną przyjętych założeń metodologicznych. Rozdział 1 obejmuje omówienie treści i konstrukcji zakazu porozumień ograniczających konkurencję, wyrażonego w art. 101 ust. 1 TFUE, w tym jego podmiotowych oraz jurysdykcyjnych przesłanek. Odrębnie – w rozdziale 2 – omówiona została przesłanka wpływu porozumienia na konkurencję, a ponadto treść i sposób stosowania wyłączenia indywidualnego od zakazu porozumień ograniczających konkurencję, wyrażonego w art. 101 ust. 3 TFUE oraz normatywne założenia konstrukcji wyłączeń blokowych od tego zakazu. Rozdział 3 zawiera wyczerpującą prezentację orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE i praktyki Komisji Europejskiej w zakresie porozumień o ustaleniu cen odsprzedaży towarów. Jego elementem jest też omówienie sposobu stosowania względem tego rodzaju praktyk unijnej regulacji wyłączenia blokowego porozumień wertykalnych spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję. Rozdział 4 zawiera zarys ustrojowych i proceduralnych aspektów stosowania europejskich reguł konkurencji.

Kolejne cztery rozdziały poświęcone zostały analogicznym zagadnieniom w obrębie amerykańskiego prawa antytrustowego. Rozdział 5 zawiera analizę treści i sposobu stosowania zakazu antykonkurencyjnych porozumień wyrażonego w § 1 ustawy Shermana. Kolejne dwa rozdziały obejmują proces rozwoju ustawodawstwa oraz judykatury sądów amerykańskich odnośnie do ustalania cen odsprzedaży towarów. Przy tym rozdział 6 obejmuje okres do końca lat siedemdziesiątych XX w., a zatem do momentu, w którym rozpoczęła się stopniowa liberalizacja podejścia względem tego rodzaju praktyk i względem porozumień wertykalnych w ogóle. Rozdział 7 zawiera prezentację rozwoju orzecznictwa dotyczącego ustalania cen odsprzedaży towarów, począwszy od tego momentu, oraz aktualnych rozwiązań prawnych w zakresie dopuszczalności tych praktyk. Kolejny rozdział zawiera zarys ustrojowych i proceduralnych aspektów stosowania prawa antytrustowego Stanów Zjednoczonych.

Opis badanych rozwiązań prawnych pozwolił określić rzeczywisty sposób ich stosowania, stanowiąc wstęp do ich porównania. Właściwe porównanie, któremu poświęcony został rozdział 9, pozwoliło na identyfikację podobieństw i różnic pomiędzy badanymi rozwiązaniami prawnymi. Kolejne dwa rozdziały poświęcone zostały analizie kontekstowej i objęły aksjologiczne podstawy unijnego i amerykańskiego systemu prawa konkurencji (rozdział 10) oraz poglądy nauk ekonomicznych na skutki ich stosowania, w tym także okoliczności, które przesądzają o sposobie ich oddziaływania na konkurencję na rynku (rozdział 11).

Ostatni, 12. rozdział książki poświęcony został ewaluacji badanych rozwiązań prawnych i konstrukcji modelowego rozwiązania prawnego *in abstracto* oraz *in concreto*.

Zawiera on końcowe wnioski wynikające z badania prawnoporównawczego stanowiąc tym samym jego zwieńczenie i podsumowanie przeprowadzone z uwzględnieniem wniosków płynących z wcześniejszych jego etapów.

Badania pozwoliły na zidentyfikowanie odmiennych rezultatów stosowania unijnego prawa konkurencji i amerykańskiego prawa antytrustowego względem ustalania minimalnych i sztywnych cen odsprzedaży towarów. Rezultatem zastosowania unijnego prawa konkurencji względem tych praktyk jest ich zakaz – *de iure* względny, choć *de facto* zbliżony do bezwzględnego. Sposób stosowania zakazu wyrażonego w art. 101 ust. 1 TFUE względem porozumień o ustaleniu cen odsprzedaży towarów opiera się na domniemaniu ich antykonkurencyjnych skutków, które mogą być jednak zrównoważone przez ewentualne pozytywne skutki dla konkurencji i w związku z tym wyłączone spod zakazu w oparciu o wyłączenie indywidualne ustanowione w art. 101 ust. 3 TFUE. Ze względu na bariery w jego stosowaniu oraz wypracowany przez judykaturę Trybunału Sprawiedliwości UE sposób stosowania art. 101 ust. 1 TFUE, zakazem antykonkurencyjnych porozumień objęte są faktycznie także te porozumienia o ustaleniu minimalnych lub sztywnych cen odsprzedaży towarów, które w ostatecznym rozrachunku wywierają pozytywne skutki dla konkurencji. Tym samym sposób stosowania unijnych reguł konkurencji względem takich porozumień prowadzi do błędów typu I (fałszywe pozytywy). Badania potwierdziły zatem prawdziwość hipotezy badawczej wokół rozstrzygnięcia której koncentrowały się książka i projekt badawczy.

Rzeczywisty rezultat stosowania względem porozumień o ustalaniu cen odsprzedaży towarów amerykańskiego prawa antytrustowego zbliżony jest do ich dozwolenia *per se*. Rozwiązanie prawne stosowane względem ustalenia cen odsprzedaży towarów w prawie USA oparte jest na domniemaniu braku antykonkurencyjnych skutków tych porozumień, które może być następnie obalone przez powoda w postępowaniu sądowym. Surowe wymogi dowodowe stawiane powodowi w postępowaniach przed sądami federalnymi w praktyce uniemożliwiają wykazanie antykonkurencyjnych skutków takich porozumień i przekładają się na bariery w skutecznym wnoszeniu powództw w sprawach porozumień o ustaleniu cen odsprzedaży towarów, w tym tych, które mogą mieć istotne antykonkurencyjne skutki. Stosowanie tego systemu prawa do porozumień o ustalaniu minimalnych lub sztywnych cen odsprzedaży towarów prowadzi zatem do błędów typu II (fałszywe negatywy).

Analiza kontekstowa pozwoliła na ustalenie zasadniczo niekwestionowanego poglądu, stosownie do którego, w zależności od okoliczności rynkowych ustalanie minimalnych lub sztywnych cen odsprzedaży towarów może prowadzić do negatywnych lub pozytywnych skutków dla konkurencji. W nauce ekonomii panują rozbieżne poglądy odnośnie do okoliczności, które decydują o wystąpieniu jednych lub drugich skutków dla konkurencji oraz prawdopodobieństwa i częstotliwości ich występowania. Możliwe jest jednak ustalenie takiego ich katalogu, który akceptowany byłby przez większość przedstawicieli nauk ekonomicznych.

Wzajemna relacja rozwiązań prawnych stosowanych w ramach badanych systemów prawa konkurencji przypomina lustrzane odbicia. Wspólną przyczyną niedostatków badanych rozwiązań prawnych jest niedostosowanie zasadniczo prawidłowych założeń wynikających z prawa materialnego i jego sądowej wykładni, do realiów wynikających z ram proceduralnych i

ustrojowych składających się na uwarunkowania wdrażania unijnych reguł konkurencji i amerykańskiego prawa antytrustowego. Sprawiają one, że przy założonym rozkładzie ciężaru dowodu nie ma możliwości pełnej oceny skutków danego porozumienia i wyważenia jego pozytywnych oraz negatywnych efektów.

Modelowe rozwiązanie prawne powinno umożliwić skuteczne rozróżnienie pomiędzy antykonkurencyjnymi i pozostałymi porozumieniami o ustalaniu cen odsprzedaży towarów oraz na wyeliminowaniu tych pierwszych z obrotu gospodarczego. Badania dowiodły, że oba analizowane systemy prawne tych warunków nie spełniają. Wykazały one także, że usunięciu owych „lustrzanych błędów”, a tym samym osiągnięciu zbieżności z cechami modelowego rozwiązania prawnego, sprzyjałyby „lustrzane zmiany” w obrębie rozkładu ciężaru dowodu wykazania określonych skutków ustalania cen odsprzedaży towarów. W aktualnych realiach ustrojowych i proceduralnych prawa UE rozwiązanie, które odpowiadałoby tym cechom polegałoby na ustanowieniu domniemania braku negatywnych skutków dla konkurencji ustalania cen odsprzedaży. Domniemanie to mogłoby zostać następnie uchylone w przypadku wykazania przez organ konkurencji antykonkurencyjnych skutków danego porozumienia. W ramach takiej kazuistycznej analizy organ kierowałby się w szczególności wypracowanymi na gruncie nauk ekonomicznych kryteriami oceny skutków ustalania cen odsprzedaży towarów zasadniczo zbieżnymi z tymi, które wymienione zostały w wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie ograniczeń wertykalnych z 2010 roku. Następnie ciężar wykazania warunków wyłączenia uregulowanego w art. 101 ust. 3 TFUE przechodziłby na przedsiębiorstwo. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania prawnego wymagałoby wyłączenia ustalania cen odsprzedaży towarów z katalogu najcięższych ograniczeń konkurencji.

Ze względu na proceduralne ramy stosowania amerykańskiego prawa antytrustowego, założenia stojące u podstaw modelowego rozwiązania prawnego, mogłyby zostać osiągnięte w wyniku wprowadzenia domniemania negatywnych skutków ustalania cen odsprzedaży towarów dla konkurencji. Wówczas to na pozwanym spoczywałby ciężar wykazania, że dane porozumienie ich nie wywołuje. Rozwiązaniem, które w najpełniejszy sposób, przy uwzględnieniu niezmiennych uwarunkowań proceduralnych i ustrojowych, realizowałoby postulat pełnej oceny pro- i antykonkurencyjnych skutków porozumień o ustaleniu cen odsprzedaży towarów, jest zastosowanie względem oceny dopuszczalności tych praktyk skróconej (*truncated, abbreviated*) reguły rozsądku.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

a. Aktywność publikacyjna

W ramach mojego dorobku publikacyjnego wyróżnić można przede wszystkim publikacje poświęcone tematyce prawa pomocy państwa (1), prawa antymonopolowego (2) oraz te, których przedmiotem były pozostałe obszary prawa gospodarczego publicznego (3).

(1) Pierwsza z wyróżnionych wyżej grup obejmuje głównie publikacje stanowiące wynik badań skupionych na problematyce określenia granic pojęcia pomocy państwa w

rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE oraz reguł zgodności pomocy państwa z rynkiem wewnętrznym. Najważniejszym jej elementem jest wydana w 2015 roku nakładem wydawnictwa Wolters Kluwer monografia pt. „Regulacja finansowania usług publicznych w Europie”. Książka ta stanowi zwieńczenie wieloletnich badań naukowych poświęconych stosowaniu reguł pomocy państwa względem publicznego finansowania usług w ogólnym interesie gospodarczym, które prowadziłem także na potrzeby obronionej w 2012 roku rozprawy doktorskiej. Publikacja ta jedynie w części obejmującej historyczną perspektywę rozwoju legislacji i orzecznictwa pokrywa się z treścią tejże rozprawy. Zmiany stanu prawnego związane z wejściem w życie pakietu legislacyjnego Komisji w sprawie usług w ogólnym interesie gospodarczym oraz burzliwy rozwój orzecznictwa w pierwszej połowie ubiegłej dekady, wymusiły bowiem stworzenie nowej, w znacznej części oryginalnej, koncepcji badań, których rezultaty zaprezentowano w omawianej publikacji. Bazuje ona nie tylko na analizie nowego materiału normatywnego i orzeczniczego, ale także prezentuje odmienne rezultaty badań, aniżeli te przedstawione w rozprawie doktorskiej.

Badania, których rezultaty zaprezentowano w monografii, pozwoliły pozytywnie zweryfikować hipotezę badawczą o niespójności reguł pomocy państwa stosowanych względem finansowania usług w ogólnym interesie gospodarczym z tzw. obiektywną koncepcją pomocy państwa wypracowaną przez orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE. Przedstawione zostały także propozycje zmian reguł zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa udzielanej jako rekompensata wykonywania usług w ogólnym interesie gospodarczym.

Omawiana monografia została trzykrotnie nominowana do nagród w konkursie Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych – dwukrotnie w konkursie na najlepszą książkę roku w obszarze prawa konkurencji (wyróżnienie statuetką małej sowy) i raz w konkursie na najlepszą książkę roku w obszarze prawa regulacyjnego (wyróżnienie statuetką małego orła). Recenzja książki sporządzona przez A. Wernera opublikowana została w *Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies* (A. Werner, „Łukasz Grzejdzia, Regulacja finansowania usług publicznych w Europie [*Regulation of Financing Public Services in Europe*], Wolters Kluwer Business, Warsaw 2015, 563 p.”, YARS, No. 9 (13), 2016, s. 207-209, https://yars.wz.uw.edu.pl/images/yars2016_9_13/a209.pdf).

Pozostałe publikacje dotyczące węzłowych problemów wykładni art. 107 ust. 1 TFUE, a w szczególności elementów definicyjnych pojęcia pomocy państwa to:

- „Wpływ na handel między państwami członkowskimi UE jako przesłanka stosowania art. 107 ust. 1 TFUE. Kierunki rozwoju orzecznictwa”. *Prawo*, nr 329, 2019, s. 287 – 297;
- „Od PreussenElektra do ENEA. W poszukiwaniu granic pojęcia pomocy państwa.” (w:) M. Królikowska-Olczak (red.), „Sektory infrastrukturalne – problematyka prawna”. C.H. Beck, 2018;

- „Między korzyścią obiektywną a relatywną. Wyrok Sądu UE w sprawie T-143/12 Deutsche Post i jego konsekwencje.”, Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny, nr 1 (7), 2018, s. 100–117;
- „*Mr Hoefner, Mr Elser, Please Welcome to Poland. Some Comments on the Polish Healthcare System Reform from the Perspective of State Aid Law*”, Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies, No. 4(5), 2011, s. 85 – 109;
- „Komu można udzielić pomocy publicznej”, *Finanse Publiczne*, nr 5, 2008, s. 37 – 41, współautorstwo artykułu (50%) z M. Sową.

Istotną część mojego piśmiennictwa stanowią publikacje poświęcone stosowaniu reguł pomocy państwa w sektorach regulowanych (sieciowych), w tym w energetyce i komunikacji elektronicznej. Do publikacji tych zaliczyć należy następujące pozycje:

- Komentarz do art. 39 i 39a ustawy o odnawialnych źródłach energii (w:) M. Czarnecka, T. Ogłódek (red.), „Prawo energetyczne. Ustawa o odnawialnych źródłach energii. Ustawa o rynku mocy. Komentarz.” C. H. Beck, 2020 r.;
- „Reguły pomocy państwa w zakresie finansowania adekwatności mocy wytwórczych w elektroenergetyce”, *Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego*, nr 9, 2018, s. 16 – 29;
- „*State Aid on Public Financing of Broadband*” (w:) M. Barczewski, M. Miłosz, R. Warner (red.) „*When Worlds Collide: Intellectual Property, New Technologies and the Law*”, Wolters Kluwer, 2008.

Pierwsza z ww. pozycji stanowi do tej pory jedyny obszerny komentarz przepisów ustawy o OZE regulujących kumulację inwestycyjnej i operacyjnej pomocy państwa na wspieranie wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Kolejne dwie pozycje zawierają analizę unijnej legislacji dotyczącej stosowania reguł pomocy państwa w wybranych obszarach działalności gospodarczej.

Część mojego piśmiennictwa stanowią artykuły poświęcone węzłowym problemom stosowania reguł pomocy państwa w praktyce krajowych organów administracji publicznej, w szczególności jednostek samorządu terytorialnego:

- „Pomoc publiczna w projektach realizowanych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego – część 2.”, *Finanse Komunalne*, nr 6, 2020, s. 55 – 63;
- „Pomoc publiczna w projektach realizowanych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego – część 1.”, *Finanse Komunalne*, nr 5, 2020, s. 61 – 72;
- „Pomoc publiczna a wykonywanie zadań własnych gminy”, *Finanse Komunalne*, nr 9, 2019, s. 39 – 55;
- „Ograniczenia konkurencji na rynkach usług komunalnych”, *Prawo pomocy publicznej*, nr 6 (53), 2015, s. 37 – 44 – współautorstwo (50%) wspólnie z M. Fornalczykiem.

Tematyka tych artykułów nawiązuje do głównego wątku moich wcześniejszych badań, których osią było zastosowanie reguł pomocy państwa względem finansowania usług publicznych (usług w ogólnym interesie gospodarczym), stanowiąc ich kontynuację i

rozwinięciu. Publikacje te zawierają także próbę odniesienia rezultatów tych badań do polskiej rzeczywistości prawnej i gospodarczej.

(2) Kolejnym głównym obszarem mojej działalności naukowej jest polskie, unijne i amerykańskie prawo antymonopolowe. Poza monografią wskazaną jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy, tematyka ta stanowiła przedmiot następujących publikacji mojego autorstwa:

- „Po owocach ich poznacie? Kilka refleksji na temat paradoksów amerykańskiego prawa antytrustowego na przykładzie sprawy Stany Zjednoczone v. Apple.” (w:) M. Bernatt, A. Jurkowska-Gomułka, M. Namysłowska, A. Piszcz (red.): „Wyzwania dla ochrony konkurencji i regulacji rynku. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Skoczemu”, Warszawa, C.H. Beck, 2017, s. 77 – 94;
- „Komentarz do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wyłączenia niektórych porozumień wertykalnych spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję” (w:) T. Skoczny (red.) „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz.”, Warszawa, C.H. Beck, wyd. 2, 2014;
- „Glosa do wyroku TSUE w sprawie SELEX” (w:) A. Jurkowska-Gomułka (red.), „Orzecznictwo sądów wspólnotowych w sprawach konkurencji w latach 2004-2009”, Warszawa, Wolters-Kluwer 2010;
- „Zakaz ustalania cen odsprzedaży towarów. Warunek sine qua non efektywnej konkurencji czy nieproporcjonalne ograniczenie wolności gospodarczej?” (w:) W. Szwajdler, H. Nowicki (red.), Konstytucyjna zasada wolności gospodarczej, TNOiK Toruń, 2009.

Publikacje te w większości dotyczyły problematyki zgodności z prawem ochrony konkurencji wielostronnych praktyk ograniczających konkurencję, w tym w ujęciu prawnoporównawczym. Wyjątkiem jest glosa do wyroku TSUE w sprawie SELEX, która koncentruje się wokół problemu wykładni pojęcia przedsiębiorstwa. Ponadto uzyskałem przyjęcie do druku opracowania zatytułowanego: „*A barking dog seldom bites – some comments on competition law sanctions policy in Poland*”, jako rozdział monografii wieloautorskiej pod redakcją T. Totha pt. „*The Cambridge Handbook of Competition Law Sanctions*”, która zostanie opublikowana nakładem Cambridge University Press. Rozdział ten przedstawia rezultaty badań dotyczących sankcji za naruszenia prawa konkurencji stosowanych w Polsce. Badania te przeprowadzone zostały w 2020 roku w ramach międzynarodowego projektu badawczego „*The effectiveness of competition law system*” opisanego szczegółowo poniżej.

Za cykl publikacji dotyczący węzłowych problemów stosowania reguł konkurencji UE zostałem w 2018 roku uhonorowany nagrodą drugiego stopnia Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia naukowe.

(3) Pozostałe moje publikacje koncentrują się przede wszystkim na problematyce reglamentacji podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej w wybranych jej

dziejach. Obejmują one komentarz do wybranych przepisów ustawy – prawo energetyczne, w tym tych regulujących warunki uzyskania koncesji energetycznych, wchodzący w skład publikacji „Prawo energetyczne. Ustawa o odnawialnych źródłach energii. Ustawa o rynku mocy. Komentarz.” z serii dużych komentarzy Becka. W ten sam nurt wpisują się komentarze do kilkudziesięciu przepisów ustawy o transporcie drogowym (część we współautorstwie z A. Sobusiak) zamieszczone w: „Ustawa o Transporcie Drogowym. Komentarz.” pod redakcją M. Etela i A. Piszcz, wydanej w serii krótkich komentarzy Becka. Poza przepisami regulującymi warunki podejmowania i wykonywania transportu drogowego (w tym uzyskania licencji transportowych), komentowałem lub współkomentowałem przepisy regulujące ochronę praw pasażerów oraz niektóre określenia ustawowe.

W 2021 r. ukazała się publikacja mojego współautorstwa (razem z M. Namysłowską) pt. „Tam, gdzie kara depta winie po piętach. O winie jako przesłance nałożenia kary pieniężnej z tytułu złamania zakazu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów”. Stanowi ona rozdział w Księdze Jubileuszowej Profesor Małgorzaty Król-Bogomilskiej, pt.: „Interdyscyplinarność – w nauce najciekawsze rzeczy dzieją się na styku różnych dziedzin.”, pod redakcją A. Zientary, wydanej nakładem wydawnictwa C.H. Beck. Publikacja ta koncentruje się na problematyce odpowiedzialności administracyjnej za naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji oraz prawnych warunków nakładania sankcji za te naruszenia, między innymi w kontekście niedawnej decyzji Prezesa UOKiK w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez Volkswagen Polska Sp. z o.o.

Opublikowałem także kilka opracowań o charakterze popularyzatorskim:

- „W poszukiwaniu złotego środka oceny porozumień antykonkurencyjnych” artykuł w serwisie internetowym prawo.pl, 1.12.2018 r. (<https://www.prawo.pl/biznes/porozumienia-konkurencyjne-ustalanie-cen-odsprzedazy-opinia,337687.html>);
- „Pomoc publiczna dla przedsiębiorców” (w:) „Informator Konsultanta Punktu Konsultacyjnego”, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2006; współautorstwo z M. Fornalczykiem (po 50%).

b. Uczestnictwo w konferencjach i seminariach naukowych

Uczestniczyłem w kilkudziesięciu konferencjach naukowych i seminariach – krajowych i międzynarodowych, wygłaszając referaty lub biorąc udział w dyskusjach panelowych, w tym m.in. w następujących:

- 03.2021 „Skuteczność sankcji w polskim prawie konkurencji a implementacja dyrektywy ECN+” – Międzynarodowa konferencja UOKiK i CARS „Implementacja dyrektywy ECN+ w Polsce – w stronę skuteczniejszego stosowania prawa konkurencji?”, Warszawa;
- 01.2021 „*Domination or intellectual inspiration? The influence of EU competition law on the application of Polish competition law.*” International Conference

- „Application of the EU law in the judicial practice: European experience for Ukrainian perspective”*, Kiev, Ukraine;
- 10.2020 *„Sanctions under Polish competition law. An overview.”* – online seminar on the effectiveness of competition law system, Pázmány Péter Catholic University, Budapest;
 - 11.2019 *„By their fruits shall ye know them? The Apple e-book case in a comparative perspective”* – Open Seminar, Facultat de Dret, Universidad de Valencia;
 - 04.2019 *„Pojęcie pomocy państwa a zadania własne gminy”*, konferencja krajowa – *„Dyscyplina finansów publicznych a regulacja pomocy publicznej – na przykładzie zamówień in-house”*, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki;
 - 10.2018 *„Polish Retail Tax”*, *8th International PhD Students' Conference on Competition Law* – referat na konferencji międzynarodowej, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet w Białymstoku;
 - 10.2018 *„O co tak naprawdę chodzi w RPM? Dlaczego Amerykanie popełnili błąd w sprawie Leegin i dlaczego Europejczycy powinni pójść w ich ślady?”* Krajowa konferencja pt. *„Porozumienia dystrybucyjne w prawie konkurencji”*, Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Warszawski;
 - 03.2018 *„Współistnienie powierzenia (obowiązków z tytułu usług publicznych) i wolnego rynku – czy jest to możliwe?”*, ogólnopolska konferencja *„5xP – Partnerstwo Publiczno-Prywatne, Pomoc Publiczna”* organizowana przez Marszałka Województwa Łódzkiego;
 - 10.2017 *„State Aids and Tax rulings: An assessment of the Commission's recent decisional practice”*, międzynarodowe seminarium – Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Warszawski;
 - 09.2017 *„Sprawa T-143/12 Niemcy v. Komisja (Deutsche Post AG). Między korzyścią obiektywną a relatywną”*, 1. Krajowa Konferencja Poczta CARS – Rynek pocztowy w zmieniającym się świecie, Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych, Wydział Zarządzania, Uniwersytet Warszawski;
 - 09.2017 *„Od PreussenElektra do ENEA. W poszukiwaniu granic pojęcia pomocy państwa”*, Zjazd Katedr Prawa Gospodarczego Publicznego, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź;
 - 12.2016 *„By their fruits shall ye know them? The Apple e-book case as an illustration of the Transatlantic divergence in the application of the effects-based approach to Competition Law”*, Międzynarodowa Polsko-chińska konferencja *„Interactions between Legal Orders in Globalised World”*, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Łódzki;
 - 07.2015 *„Pomoc publiczna a partnerstwo publiczno-privatne”*, międzynarodowa konferencja *„Smart cities projects and relevance of Public-Private Partnership in –*

implementation of European Programs” z udziałem członków Komitetu Regionów i ich zastępców, osób wspierających ich działalność w Komitecie Regionów, przedstawicieli Komisji Europejskiej, Kruszwica w ramach projektu systemowego „Dobre prawo – sprawne rządzenie” (Działanie 5.2 PO KL) realizowanego przez MSWiA, UŁ, UW, UW-M i UMK;

- 06.2015 “Pomoc państwa z polskiej perspektywy”, międzynarodowa konferencja „*State Aid Risks Associated With The EU Control Practical Aspects And Current Developments*”, Warszawa;
- 06.2013 “*An Overview of the Application of State Aid Rules in the Transport Sector*”, Międzynarodowa konferencja “*State Aid in the Transport Sector*”, European Institute of Public Administration, Maastricht, Holandia.

c. Udział w międzynarodowych projektach badawczych i aktywność naukowa na uczelniach zagranicznych

Istotny element mojej aktywności naukowej stanowi udział w międzynarodowych projektach badawczych. W latach 2019-2020 uczestniczyłem w międzynarodowym projekcie badawczym „*The effectiveness of competition law system*”. Celem projektu była analiza efektywności sankcji za naruszenia prawa konkurencji i na tej podstawie wypracowanie propozycji działań, które mogłyby tę efektywność wzmocnić. Badanie służyć miało rozstrzygnięciu hipotezy badawczej, stosownie do której administracyjne kary pieniężne nakładane na przedsiębiorstwa nie są w stanie w pełni realizować przypisanych im funkcji. W związku z tym niezbędne jest wdrożenie działań o charakterze bardziej ukierunkowanym.

Omawiany projekt badawczy finansowany był ze środków uzyskanych w konkursie organizowanym przez węgierskie Ministerstwo Sprawiedliwości i kierowany przez Prof. Tihamera Totha z Katolickiego Uniwersytetu im. Petera Pazmany’ego w Budapeszcie. Poza mną w realizacji projektu wzięło udział ponad 30 wybitnych znawców prawa konkurencji z Europy i spoza niej. Moim zadaniem była kompleksowa ocena efektywności sankcji za naruszenia prawa konkurencji nakładanych przez polskie organy administracji i sądy. Rezultaty badań opublikowane zostaną nakładem Cambridge University Press w „*The Cambridge Handbook of Competition Law Sanctions*” pod redakcją Prof. T. Totha. Przygotowany przeze mnie rozdział tej monografii zatytułowany „*A barking dog seldom bites – some comments on competition law sanctions policy in Poland*” został przyjęty do druku.

W latach 2015-2016 wzięłem udział w międzynarodowym projekcie badawczym „*De ins & outs van artikel 346 VWEU: Wezenlijk van balang*” („Tajniki art. 346 TFEU: kluczowe znaczenie”). Celem projektu była analiza porównawcza sposobu stosowania tzw. wyłączenia obronnego, uregulowanego w art. 346 TFUE, w wybranych państwach członkowskich UE, w kontekście transpozycji tzw. dyrektywy obronnej. Projekt finansowany był ze środków uzyskanych w konkursie Ministerstwa Spraw Gospodarczych i Obrony Narodowej Królestwa Holandii. Projekt realizowany był przez międzynarodowy zespół badawczy kierowany przez profesora P. Kuypersa z Radboud Universiteit w Nijmegen, która to uczelnia pełniła funkcję

lidera projektu. Do moich zadań należała rekonstrukcja systemu udzielania zamówień obronnych w Polsce, przejawów stosowania art. 346 TFUE przez krajowych zamawiających oraz organy ochrony prawnej, a następnie ocena zgodności tych działań z prawem Unii Europejskiej. Rezultaty badań zamieszczone zostały w raporcie skierowanym do zlecającego. Ze względu na przedmiot badań dotyczący obronności, treść raportu opatrzona została klauzulą tajności.

Znaczną część mojej aktywności naukowej stanowią projekty badawcze realizowane poza uczelnią macierzystą, w tym na uczelniach zagranicznych. W roku akademickim 2015/2016, jako laureat stypendium naukowego Fulbright Senior Award, prowadziłem w IIT Chicago-Kent College of Law indywidualny projekt badawczy pn. „*In Search of a New Effects-based Approach to Resale Price Maintenance*”. Cel naukowy projektu pokrywał się z opisanymi wyżej celami monografii naukowej zgłoszonej przeze mnie jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy. W ramach tego projektu spędziłem rok akademicki w IIT Chicago-Kent College of Law, gdzie pod opieką naukową prof. D. Gerbera przeprowadziłem badania prawnoporównawcze dotyczące stosowania unijnych reguł konkurencji i amerykańskiego prawa antytrustowego względem pionowych porozumień cenowych. Ich rezultaty zaprezentowane zostały w monografii naukowej pt. „*Ustalanie cen odsprzedaży towarów w prawie europejskim i amerykańskim. Studium prawnoporównawcze.*” zgłoszonej przeze mnie jako osiągnięcie naukowe.

W latach 2014 i 2015 brałem udział w projekcie badawczym realizowanym i finansowanym w ramach programu Unii Europejskiej IRSES – Marie Curie Actions nr FP7-PEOPLE-2011 IRSES 295050 pt. „*Functioning of the Local Production Systems in the Conditions of Economic Crisis (Comparative Analysis and Benchmarking for the EU and Beyond – FOLPSEC)*”. Odbylem wówczas dwa staże naukowe w Tarnopolskim Narodowym Uniwersytecie Ekonomicznym (TNEU) w Tarnopolu (Ukraina), podczas których zajmowałem się badaniem prawnych instrumentów wspierania przez państwo rozwoju lokalnej przedsiębiorczości stosowanych w prawie ukraińskim.

Jako laureat stypendium Fundacji Kościuszkowskiej semestr zimowy roku akademickiego 2007/2008 spędziłem w IIT Chicago-Kent College of Law, prowadząc badania w ramach indywidualnego projektu badawczego poświęconego analizie porównawczej stosowania prawa konkurencji w sektorach usług publicznych w Stanach Zjednoczonych i Unii Europejskiej. Celem projektu było sprawdzenie, w oparciu o badanie komparatystyczne, hipotezy badawczej, stosownie do której szeroki zakres derogacji od reguł konkurencji dla przedsiębiorstw świadczących usługi w ogólnym interesie gospodarczym nie jest niezbędny dla skutecznej realizacji misji im powierzonej oraz ochrony praw socjalnych obywateli UE. Projekt badawczy prowadzony był pod wspólną opieką naukową profesorów Christophera D. Lesliego i Davida J. Gerbera. Jego rezultaty zostały uwzględnione w mojej rozprawie doktorskiej.

W 2019 roku zostałem laureatem grantu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej przyznanego w ramach II edycji programu im. M. Bekkera na realizację indywidualnego projektu badawczego „*Stosowanie prawa konkurencji do niehoryzontalnych koncentracji przedsiębiorców w epoce cyfrowej. Analiza porównawcza.*”. Projekt ten realizowany miał być

przez 12 miesięcy począwszy od sierpnia 2020 roku. Ze względu na pandemię COVID-19 jego rozpoczęcie zostało przełożone na sierpień 2021 roku. Celem projektu jest weryfikacja, w oparciu o badania właściwe komparatystyce prawniczej, hipotezy badawczej, zgodnie z którą podejście organów konkurencji względem niehoryzontalnych koncentracji przedsiębiorstw jest nieadekwatne w świetle zmian wynikających z upowszechnienia się nowej cyfrowej gospodarki. Badania mają być prowadzone w Institute for Consumer Antitrust Studies, Loyola University School of Law w Chicago – wiodącym ośrodku prowadzącym badania w dziedzinie amerykańskiego i porównawczego prawa konkurencji.

Działalność badawczą na uczelniach zagranicznych prowadziłem nie tylko w ramach projektów badawczych finansowanych z grantów zewnętrznych. W grudniu 2013 roku przeprowadziłem tygodniową kwerendę biblioteczną w IIT Chicago-Kent College of Law, w ramach której badałem źródła prawa i orzecznictwo dotyczące stosowania zakazu porozumień ograniczających konkurencję w amerykańskim prawie antytrustowym.

W lipcu i sierpniu 2008 roku prowadziłem badania naukowe na Wydziale Prawa, Vrije Universiteit Brussel w Brukseli jako członek Centrum Prawa Europejskiego (IERE). Badania te prowadzone były pod kierunkiem dyrektora Centrum Prof. Tony'ego Jorisa i dotyczyły stosowania reguł pomocy państwa względem finansowania usług w ogólnym interesie gospodarczym. Ich rezultaty wykorzystane zostały w mojej rozprawie doktorskiej a także, częściowo, w monografii mojego autorstwa pt. „Regulacja finansowania usług publicznych w Europie”.

Podsumowując, spędziłem łącznie niemal dwa lata akademickie prowadząc działalność naukową w trzech uczelniach zagranicznych, w tym w ramach dwóch międzynarodowych programów stypendialnych.

d. Pozostała aktywność naukowa

W ramach działalności na uczelni macierzystej, w tym jako opiekun Naukowego Koła Studenckiego Prawa Energetycznego i Innych Sektorów Infrastrukturalnych, brałem czynny udział w organizacji konferencji naukowych i w radach naukowych takich konferencji. W 2017 roku współorganizowałem Zjazd Katedr Prawa Gospodarczego Publicznego w Łodzi. Pełniłem także funkcje członka rady naukowej kilku krajowych i jednej międzynarodowej konferencji naukowych poświęconych tematyce prawnej regulacji działalności gospodarczej prowadzonej w sektorach infrastrukturalnych. Były to:

- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo i regulacja na rynku energetycznym”, 22-24 maja 2019 r., WPiA UŁ, Łódź;
- V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Konsument na rynku kolejowych przewozów pasażerskich”, 9 maja 2018 r., WPiA UŁ, Łódź;
- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo, regulacja i konkurencja na rynku energetycznym”, 25-26 kwietnia 2018 r., WPiA UŁ, Łódź;
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bezpieczeństwo i regulacja na rynku energetycznym”, 24 maja 2017 r., WPiA UŁ, Łódź;

- IV Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Konsument na rynku kolejowych przewozów pasażerskich” 26 kwietnia 2017 r., WPiA UŁ, Łódź;
- I Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Przemiany w polskim sektorze pocztowym”, 9 grudnia 2015 r., WPiA UŁ, Łódź;
- II Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Konsument na rynku kolejowych przewozów pasażerskich” 18 marca 2015 r., WPiA UŁ, Łódź.

W latach 2017-2018 pełniłem funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim mgr Marty Urbańskiej-Arendt. Rozprawa doktorska jej autorstwa zatytułowana „Eksterytorialne stosowanie polskich regulacji zakazujących praktyk antykonkurencyjnych – od legalności do skuteczności normy.” została obroniona na Wydziale Prawa i Administracji UŁ, a stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa nadany został doktorantce uchwałą Rady Wydziału 21 grudnia 2018 roku

Obecnie pełnię obowiązki promotora pomocniczego w dwóch przewodach doktorskich prowadzonych w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Łódzkiego:

- mgr. Filipa Wiaderka, który pracuje nad rozprawą doktorską pt. „Praktyki równoległe jako wyzwanie dla współczesnego prawa antymonopolowego – ujęcie komparatystyczne” oraz
- mgr. Macieja Janika, prowadzącego badania na potrzeby rozprawy doktorskiej pt. „*Internet platforms: the new network monopolists*”.

Istotna część mojej pozostałej działalności naukowej wykonywana była poza Uniwersytetem Łódzkim. Dotyczy to w szczególności aktywności związanej z działalnością Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego (CARS). Od 2012 roku jestem członkiem stowarzyszonym, bliskim współpracownikiem akademickim i koordynatorem obszaru pomocy publicznej CARS. Działam jako stały recenzent czasopism wydawanych przez Centrum: Internetowego Kwartalnika Antymonopolowo-Regulacyjnego (iKAR) i Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies (YARS). Od 2012 roku sporządziłem kilkadziesiąt recenzji artykułów nadesłanych do publikacji w tych czasopismach. Moja pozostała aktywność w ramach CARS obejmowała przede wszystkim czynny i bierny udział w warsztatach i konferencjach organizowanych przez Centrum oraz prace nad następującymi ekspertyzami naukowymi dotyczącymi tematyki prawa konkurencji i prawa konsumenckiego:

- „Rola winy w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów” (https://cars.wz.uw.edu.pl/images/badania/65/Rola_winy_w_sprawach_praktyk_naruszajacych_zbiorowe_interesy_konsumentow.pdf);
- „Klasyfikacja jako pomocy państwa – w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE – przepisu § 10 ust. 5 projektowanego rozporządzenia Ministra Gospodarki szczegółowo regulującego m.in. zakres obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectwa pochodzenia z kogeneracji” (<https://cars.wz.uw.edu.pl/images/badania/42/Expertyza-CARS.pdf>).

Pierwsza z ww. ekspertyz sporządzona w 2019 roku wspólnie z M. Namysłowską na zlecenie Volkswagen Polska Sp. z o.o., dotyczyła przesłanek odpowiedzialności administracyjnej sprawcy naruszeń przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz przesłanek nakładania nań kar pieniężnych na podstawie art. 106 ust. 1 tej ustawy. Przedmiotem drugiej z ekspertyz była ocena zgodności z regułami pomocy państwa rozwiązań prawnych zawartych w projekcie rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie sposobu obliczania danych podanych we wniosku o wydanie świadectwa pochodzenia z kogeneracji oraz szczegółowego zakresu obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia tych świadectw, uiszczania opłaty zastępczej i obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w wysokosprawnej kogeneracji. Ekspertyza ta sporządzona została w 2010 roku wspólnie z T. Skocznym.

W 2012 roku kierowałem grupą roboczą Centrum Studiów Antymonopolowych i Regulacyjnych powołaną do przeprowadzenia badań dotyczących sposobu stosowania w Polsce zasady wyłączeń blokowych od obowiązku notyfikacji pomocy państwa w ramach ogłoszonych przez Komisję Europejską konsultacji publicznych dotyczących zmiany ogólnego rozporządzenia o wyłączeniach blokowych (<https://cars.wz.uw.edu.pl/pl/badania-i-ekspertyzy/ekspertyzy/106-archiwum-ekspertyzy/44-4-udzial-cars-w-konsultacji-ke-w-sprawie-stosowania-ogolnego-rozporzadzenia-w-sprawie-wylaczen-grupowych-gber-spod-zakazu-antykonykurencyjnej-pomocy-panstwa-2012.html>). Prace obejmowały koordynację zespołu badawczego, którego zadaniem była analiza wybranych aspektów stosowania ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych pierwszej generacji (tj. rozporządzenia Komisji nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu) oraz prace analityczne związane z oceną sposobu stosowania przepisów tego rozporządzenia w Polsce.

W ostatnich latach recenzowałem artykuły w następujących czasopismach naukowych:

- Przegląd Sejmowy;
- Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego;
- Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego;
- Kwartalnik Prawa Publicznego;
- Internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny;
- Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies.

Od początku 2021 roku pełnię rolę członka komitetu redakcyjnego międzynarodowego czasopisma „*Fiat Justisia: Jurnal Ilmu Hukum*” wydawanego przez Wydział Prawa Uniwersytetu Lampung w Indonezji.

Jestem także członkiem krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych, takich jak: Academic Society of Competition Law – ASCOLA (od 2019 roku) i Stowarzyszenia Prawa Konkurencji (od 2009 roku).

Od 2018 roku jestem recenzentem projektów badawczych w ramach programów stypendialnych Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta. Mojej ocenie podlegały projekty badawcze w dziedzinie nauk prawnych zgłaszane w programach: Junior Research Award (lata 2018, 2019 i 2020), Senior Research Award (lata 2019 i 2020) oraz Fulbright Graduate Student Award (2020 roku).

Jako członek kapituły konkursowej brałem udział w pracach jury trzech kolejnych edycji konkursów wiedzy o prawie energetycznym „Student i energia” – w latach 2017, 2018 i 2020. Ostatni z nich towarzyszył Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Bezpieczeństwo, regulacja i konkurencja na rynku energetycznym”, która odbyła się na WPiA UŁ w dniach 22-24 maja 2019 roku.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

a. Osiągnięcia dydaktyczne

Od 2008 roku, tj. od momentu zatrudnienia w Uniwersytecie Łódzkim, prowadzę regularnie zajęcia dydaktyczne na kierunkach prawo i administracja. Obejmują one wykłady, wykłady konwersatoryjne i ćwiczenia z: prawa gospodarczego publicznego (wykład kursowy i ćwiczenia), prawa pomocy państwa (wykład konwersatoryjny), prawa ochrony konkurencji (wykład kursowy, wykład konwersatoryjny i ćwiczenia) i prawa zamówień publicznych (wykład konwersatoryjny). Prowadziłem także liczne zajęcia dydaktyczne w ramach kilku studiów podyplomowych organizowanych na Wydziale Prawa i Administracji UŁ, w tym z prawa ochrony konkurencji, prawa pomocy publicznej, prawa zamówień publicznych i podstaw prawa gospodarczego.

W 2010 roku prowadziłem zajęcia konwersatoryjne „Biznes a konkurencja” dla studentów kierunku „organizacja i zarządzanie” na Wydziale Organizacji i Zarządzania, Politechniki Łódzkiej.

W latach 2017 i 2018 prowadziłem w języku angielskim wykład kursowy „European Economic Law” dla studentów kierunku International Marketing na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego.

Prowadziłem także zajęcia dydaktyczne w języku angielskim na innych uczelniach krajowych i zagranicznych, w tym:

- wykłady z „European Competition Law” w ramach Erasmus+ Teaching Mobility Program, Universidad de Valencia (2019);
- wykłady z „European Competition Law” w ramach Erasmus+ Teaching Mobility Program, Universidad de Oviedo (2018 i 2019);
- wykłady z American and Comparative Competition Law w ramach School of American Law organizowanej przez IIT Chicago-Kent College of Law i Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego (2011).

W latach 2020-2021 jako międzynarodowy ekspert (International Expert) wziąłem udział w projekcie Unii Europejskiej „*Support to Justice Reform Sector Reforms in Ukraine – Pravo – Justice*”. Projekt ten ma na celu promocję praworządności w Ukrainie w zgodzie z europejskimi standardami. Do moich obowiązków należały kompleksowe działania na rzecz podniesienia kompetencji ukraińskiego wymiaru sprawiedliwości w obszarze prawa Unii Europejskiej, obejmujące:

- Opracowanie programów szkoleń dla sędziów ukraińskiego Sądu Najwyższego - Kasacyjnej Izby Gospodarczej i Kasacyjnej Izby Administracyjnej, odpowiednio z prawa antymonopolowego UE i prawa pomocy państwa,
- Opracowanie materiałów szkoleniowych i materiałów wspomagających proces stosowania reguł konkurencji Unii Europejskiej przez sędziów Sądu Najwyższego Ukrainy,
- Przeprowadzenie zajęć dydaktycznych dla sędziów Sądu Najwyższego Ukrainy – Kasacyjnej Izby Gospodarczej i Kasacyjnej Izby Administracyjnej, odpowiednio, z prawa antymonopolowego UE i prawa pomocy państwa.

W latach 2014-2019 prowadziłem także zajęcia z prawa pomocy publicznej i europejskiego prawa gospodarczego w ramach kursów dla kandydatów na członków rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa organizowanych przez Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi.

Od 2020 roku jestem uczestnikiem programu „Mistrzowie dydaktyki” prowadzonego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

W 2018 roku wziąłem udział w programie szkoleniowo-mentoringowym „TopMinds” organizowanym przez Stowarzyszenie Top 500 Innovators i Polsko-Amerykańską Komisję Fulbrighta.

b. Osiągnięcia organizacyjne

Moja działalność organizacyjna koncentrowała się głównie wokół organizacji współpracy międzynarodowej, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz aktywności dydaktycznej.

W 2014 roku wraz z Prof. Richardem Warnerem z IIT Chicago-Kent College of Law podjęliśmy wysiłki na rzecz zorganizowania Szkoły Prawa Amerykańskiego, będącej wspólnym projektem dydaktycznym tej chicagowskiej uczelni i Uniwersytetu Łódzkiego. Objęły one w szczególności:

- opracowanie projektu umowy o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Łódzkim i IIT Chicago-Kent College of Law, w tym negocjacje jej postanowień;
- koordynację działań formalnych związanych z powstaniem Szkoły;
- opracowanie koncepcji dydaktycznej zajęć – ich programu i rozkładu, warunków zaliczenia, itp.;

- opracowanie treści na podstronę internetową Szkoły oraz
- organizację działań promocyjnych.

Od 2014 roku pełnię funkcję koordynatora wydziałowego Szkoły Prawa Amerykańskiego. W ramach moich obowiązków zajmowałem się w szczególności bieżącą organizacją procesu dydaktycznego, prowadziłem obsługę administracyjną programu, sprawowałem opiekę nad goszczącymi w Polsce amerykańskimi wykładowcami, pośredniczyłem w kontaktach pomiędzy nimi a słuchaczami. W roku akademickim 2015/2016, ze względu na pobyt w Stanach Zjednoczonych, dzieliłem te obowiązki z dr Karoliną Sztobryn.

Część mojej aktywności na rzecz wzmocnienia międzynarodowej współpracy naukowej pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Polską prowadzona była w ramach Stowarzyszenia „Klub Stypendystów Fundacji Kościuszkowskiej”, którego jestem członkiem – założycielem i w którym w latach 2013-2016 pełniłem funkcję Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.

Od 2013 roku kieruję studiami podyplomowymi „Prawna obsługa przedsiębiorców” prowadzonymi na Wydziale Prawa i Administracji UŁ. Do moich zadań należy w szczególności: organizacja procesu dydaktycznego, opracowywanie propozycji zmian programu nauczania, nadzór merytoryczny nad programem studiów i przebiegiem zajęć.

Od 2012 roku sprawuję opiekę naukową nad studenckim Naukowym Kołem Prawa Energetycznego i Innych Sektorów Infrastrukturalnych na moim macierzystym wydziale. Do zadań koła należy prowadzenie badań naukowych i promowanie wśród studentów wiedzy w zakresie prawa energetycznego i innych prawnych regulacji sektorów gospodarczych, rozwijanie zdolności osobistych członków koła i ich umiejętności w sferze pracy naukowej, przygotowywanie studentów, w ramach organizowanych przez członków koła zajęć o charakterze praktycznym, do przyszłej praktyki prawniczej, wymiana poglądów w środowisku akademickim, zachęcanie do aktywności naukowej poprzez udział w konferencjach, warsztatach i szkoleniach naukowych. Koło, którego jestem opiekunem należy do najprężniej działających studenckich kół naukowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. W toku swojej działalności podejmowało ono liczne działania służące pogłębianiu refleksji naukowej nad prawem regulacji sektorowej, w tym:

- cykl spotkań z wybitnymi ekspertami w dziedzinie prawa energetycznego, prawa regulacji sektorowej i ochrony konkurencji;
- cykle dorocznych ogólnopolskich konferencji naukowych poświęconych tematyce prawnej regulacji sektorów kolejowego i pocztowego;
- cykl dorocznych konferencji naukowych poświęconych problematyce prawnej regulacji działalności w sektorze energetycznym – początkowo o ogólnopolskim, a od ostatniej edycji – o międzynarodowym charakterze;
- organizacji ogólnopolskich konkursów wiedzy dla studentów z zakresu prawa energetycznego.

W 2019 roku jako członek zespołu ds. opracowania zmian w programach studiów na moim macierzystym wydziale brałem udział w pracach nad zmianami w programie studiów drugiego stopnia na kierunku prawo zamówień publicznych.

Od 2014 roku do dnia wyjazdu na stypendium do Stanów Zjednoczonych w sierpniu 2015 roku pełniłem funkcję Pełnomocnika Dziekana ds. Rady Biznesu Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Moje obowiązki związane były głównie z utworzeniem Rady, na co składało się w szczególności opracowanie koncepcji jej działalności, nawiązywanie współpracy z kandydatami na partnerów biznesowych Wydziału, a następnie negocjacje warunków tej współpracy i treści umów bilateralnych z zewnętrznymi członkami Rady. Ponadto, zajmowałem się organizacją różnego rodzaju wydarzeń prowadzonych na Wydziale w ramach działalności Rady Biznesu.

W 2009 roku pełniłem także funkcje kierownika kursu kształcącego „Partnerstwo Publiczno-Prywatne” prowadzonego na Wydziale Prawa i Administracji UŁ dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego. Moje zadania obejmowały w szczególności: nadzór nad przebiegiem zajęć, ich bieżącą organizację i obsługę administracyjną kursu. Ponadto brałem udział w ustaleniu warunków współpracy pomiędzy Uniwersytetem Łódzkim, a partnerem kursu i koncepcji merytorycznej zajęć.

c. Inne informacje dotyczące kariery zawodowej

Od ukończenia studiów na Wydziale Prawa i Administracji UŁ, tj. od 2003 roku, zajmuję się doradztwem z zakresu prawa gospodarczego, w szczególności prawa antymonopolowego i prawa pomocy państwa, początkowo jako pracownik spółki konsultingowej, a od 2008 roku jako niezależny ekspert lub współpracownik kancelarii prawnych. W toku tej aktywności uczestniczyłem jako doradca przedsiębiorców w licznych postępowaniach prowadzonych przez organy konkurencji, w tym przez Komisję Europejską.

Uczestniczyłem w pracach zespołu sporządzającego zgłoszenie zamiaru koncentracji polegającej na przejściu kontroli nad Unipetrol a.s. przez PKN Orlen S.A. (sprawa COMP/M.3543), a następnie doradzającego w postępowaniu prowadzonym przez Komisję Europejską. Postępowanie to było pierwszym, w którym zgłaszającym zamiar koncentracji był przedsiębiorca posiadający siedzibę w państwie członkowskim przyjętym po rozszerzeniu UE w 2004 roku. Brałem także udział jako doradca prawny w innych postępowaniach prowadzonych przez Komisję Europejską – w sprawie kartelu na rynku kauczuku syntetycznego (sprawa COMP/F/38.638) oraz w sprawie pomocy państwa na restrukturyzację Stoczni Gdańskiej (sprawa C18/2005), gdzie odpowiadałem za ocenę zgodności projektu restrukturyzacji Stoczni z regułami pomocy państwa.

W toku działalności praktycznej opracowałem ponad 100 ekspertyz i opinii prawnych na zlecenie przedsiębiorców działających w wielu sektorach gospodarki, związków przedsiębiorców, organów jednostek samorządu terytorialnego i organów władzy publicznej, w tym ministrów właściwych ds. gospodarki, energii, klimatu i rozwoju.

Przeprowadziłem także kilkadziesiąt szkoleń i warsztatów z prawa pomocy państwa i prawa antymonopolowego dla pracowników przedsiębiorstw, organów administracji publicznej i państwowych osób prawnych, w tym: PKN Orlen S.A., Wienerberger Sp. z o.o., Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., Ministerstwa Rozwoju, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

W latach 2006-2011 jako ekspert w dziedzinie pomocy publicznej wziąłem udział w czterech kompleksowych programach budowy kompetencji kadr dla pracowników Punktów Konsultacyjnych afiliowanych przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Zadania te polegały w szczególności na opracowaniu materiałów dotyczących stosowania reguł pomocy państwa w kontekście usług świadczonych przez Punkty Konsultacyjne, opracowywania testów kompetencyjnych i testów wstępnych dla kandydatów na konsultantów, bieżącym wsparciu merytorycznym działalności sieci Punktów Konsultacyjnych oraz przeprowadzeniu serii szkoleń i warsztatów praktycznych.

